

catalana (article "s" p. 1511), cosa que m'ha sigut callada per tots els professors de català que he tingut. Val la pena de transcriure íntegrament aquestes ratlles "oblidades" del Diccionari Fabra: "s, reducció habitual del pronom nos situat entre un verb en primera persona del plural i un altre pronom (Ex: *anem's-en* per *anem-nos-en*). 's, reducció habitual del pronom vos situat entre un verb en segona persona del plural i un altre pronom (Ex: *mireu's-el* per *mireu-vos-el*)". A més a més d'això, a la *Gramàtica Catalana* (edició del 1933) també consta la forma *aná'ns-en* (per *anar-nos-en*), si bé Fabra no la recomana a la llengua escrita. Em sembla bastant gruixut que en Munné-Jordà critiqui la meua falta d'informació, atès que ell ignora tot això que acabo d'exposar. Clar que potser pensa que tot plegat no són més que "vicis" del mestre Fabra.

MÉS TERGIVERSACIÓ

Després d'aquestes "qüestions de documentació", l'article continua: "Anant al moll de la qüestió, el que em sembla d'interpretar a l'article, pel que fa a la llengua catalana, i ja a partir de les ratlles de presentació, és, conscient o inconscient -i ben segur de bona fe- la subordinació a una tendència prou en voga (allò que en diria la Secció Filològica del mar-

tinivillisme, per entendre'ns): Si les altres autonomies, tan espanyoles i canyís com la nostra, no tenen més que un pretèrit perfet i els privilegiats catalans en tenien dos, doncs harmonitzem-nos-hi i enterrem-ne un (...)"

Una persona com l'Antoni Munné-Jordà, que ha publicat a (ciència), hauria de saber que les ratlles de presentació no les escriu l'autor de l'article. A mi aquesta presentació més aviat m'ha fet nosa perquè, sense voler-ho, deforma la intenció del text. Si dins, i de passada, faig referència al castellà és per una qüestió pràctica, perquè en català, a força de desenterrar paraules inútils "que fan goig" o de confondre els àmbits d'aplicació d'una paraula i d'enterrar-ne d'altres de ben útils i vives, hem perdut la visió de conjunt i ara costa de situar les coses al seu punt. Deixant això a part, ¿haig de repetir que no tinc res en contra del passat simple? Si algú el té viu, que el faci servir tant com vulgui.

La meua proposta no és d'enterrar res, sinó, tot al contrari, d'ensenyar-ho tot. Jo ataco el falsejament continu de la llengua que es fa a les escoles i les publicacions. Ataco -hi torno a insistir- aquesta gent que considera "vicis" les formes més corrents i correctes del català col·loquial. Ataco aquesta dèria obsessiva de discutir manies literàries en un moment molt perillós per a la subsistència de la llengua. Si algú vol entendre una altra cosa, que no m'hi emboliqui.

EL NEOLOGISME

Jo no he acusat mai ningú de dir que no cal admetre neologismes, jo només he afirmat -i ara ho ratifico- que "els gramàtics fan el senyal de la creu cada cop que ensopeguen amb un dimoni en forma de neologisme". És el cas de paraules com *auto-cine* i *golejada* i d'altres que s'han admès després de dures batalles (*còmic* i *càmera*, per exemple). En la majoria dels casos, els gramàtics recomanen que esperem a veure si el nou mot acaba imposant-se, i en aquests casos sempre resulta que els professionals del sector afectat per la paraula qüestionada mai no n'han fet servir cap altra. Em sembla que la resta de l'article d'en Munné-Jordà (penso en la Secció Filològica del martinivillisme, les acusacions de subordinació, etc.) no es mereix cap comentari. Ben mirat, encara li haig d'agrair que amb la seva rèplica m'hagi donat l'oportunitat de mostrar amb un exemple viu allò que jo en deia "els joves intel·lectuals".

(Ferran Toutain
Licenciat en filologia catalana)

(jocs i entreteniments científics)

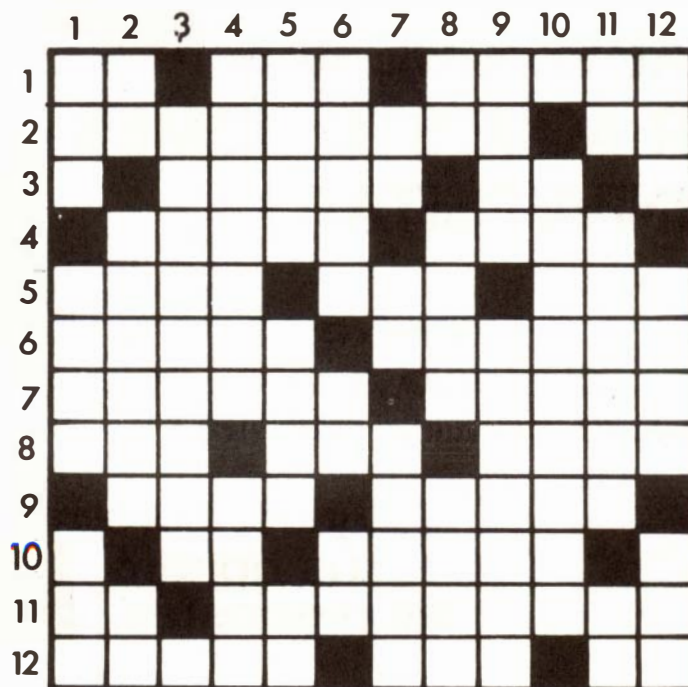
MOTS ENCREUATS

per Josep Juanbaró

Aquí teniu uns mots encreuats per a lectors de (ciència). La base principal amb què han estat confeccionats són els vocabularis que la revista ha anat publicant. Ja ho sabeu, si us en voleu sortir i no coneixeu encara (ciència), necessiteu tenir la col·lecció completa.

HORITZONTALS

1. En botànica, producte de la còpula de l'espermatozoide amb l'òosfera. Lletres. Lloc buit mòbil que deixa un electró en desaparèixer de l'estructura cristal·lina d'un semiconductor.
2. Audio-visual magnètic que empra com a suport un disc magnètic. Grau d'elevació d'un so.
3. Nom del rei anglès que separà el seu regne de Roma. Parlar romànic.
4. Enfonsa. A l'inrevés, cabrons.
5. A la nit d'avui. Part inferior d'una planta. Familiarment, beguda.
6. Trajectòria horitzontal del punt lluminós produït en la pantalla luminescent del monitor del video pel feix d'electrons. Registre regular de transaccions pecuniàries.
7. Volta subterrània d'una església. Fruit d'un arbre de la família de les rosàcies, de fulles ovals

(plural).

8. A l'inrevés, apèndix posterior del cos de molts animals. En aquest moment. Mineral que forma part de moltes roques ígnies i metamòrfiques.
9. Es diu d'una persona malaltissa. En plural, terme anglès que designa un objectiu múltiple d'òptica complexa que permet d'apropar-se o allunyar-se d'una forma automàtica.
10. Peça de l'esquelet. Planta monocotiledònia cultivada en jardineria.
11. Espècie amb un desequilibri de càrrega. Dit del tipus de circuit integrat en què tots els seus components actius i passius són formats a partir d'una pastilla de silici cristal·lí mitjançant la tècnica planar.
12. Molècula proteica capaç de catalitzar una reacció bioquímica determinada. Antigament, cua. Símbol químic del cobalt.

VERTICALS

1. Relatiu a les ovelles. En general, hidrocarbur saturat. A l'inrevés, element de simetria.
2. Exclamació. A l'inrevés, heterocicle aromàtic nitrogenat del qual deriven bases dels àcids nucleics. Adverbi de lloc.
3. Capacitat de detallar una imatge magnètica mitjançant les línies horitzontals del barrat del quadre.
4. Constitució genètica d'un individu. Metall del grup del platí.
5. Peça conductora d'un aparell elèctric per efectuar les connexions. Acció de cert reactiu damunt d'un substrat. Arbre de la família de les ulmàcies de fulles petites asimètriques, dentades i estipulades.
6. Fixar el dia. A l'inrevés, divinitat egípcia. Consonants.
7. Noranta-nou. Interjecció per manifestar fàstic. A l'inrevés, varietat del nap, de les llavors del qual s'extreu oli.
8. Consonants. A l'inrevés, batec arterial. A l'inrevés, unto amb oli.
9. A l'inrevés, fruit de mesocarpi fibrós, endocarpi molt dur, amb

- l'albumen de la llavor comestible. Dispositiu electrònic capaç de poder rebre una determinada informació i retenir-la durant un temps determinat.
10. Preparat farmacèutic obtingut per compressió de granulats.
 11. Símbol d'un halogen. Cops que es donen dues peces que bateguen. En microelectrònica, circuit integrat (sigla).
 12. Expulsió violenta i sorollosa de l'aire del pit. Tècnica de fabricació d'un cert tipus de transistor. Repetició d'un so produïda per la reflexió de les ones sonores.

NOTES

1. En la confecció d'aquest Mots Encreuats s'han emprat els següents vocabularis:
 - (i) "Un lèxic de la Tecnologia Video" Antoni Mercader. (ciència), 1 (7), 446 (1981).
 - (ii) "Els nous Termes Científics i Tecnològics al Fabra" Lluís Marquet. (ciència), 1 (9), 588 (1981).

- (iii) "Vocabulari Bàsic d'Enginyeria Genètica" Jaume Serrasolsas. (ciència), 1 (10), 650 (1981).
- (iv) "Un Vocabulari de Microelectrònica" Lluís Marquet. (ciència), 2 (14), 207 (1982).
- (v) "Vocabularis Bàsics. Matemàtiques, Física, Química" Comissió Coordinadora Lexicogràfica de Ciències (1977).
- (vi) "Diccionari General de la Llengua Catalana" Pompeu Fabra. Edhasa (1977).

2. Del total de 58 termes compresos en aquests Mots Encreuats, 37 (64%) corresponen al Vocabulari Científic i Tecnològic Català. Aquests es desglossen en les següents matèries:

- (i) Audio-visió (4): definició, línia, vídeodisc, zooms.
- (ii) Bioquímica (3): enzim, genotip, purina.

- (iii) Botànica (6): coco, colza, lliri, om, ou, rel.
- (iv) Física (3): born, eco, to.
- (v) Geologia (1): mica.
- (vi) Matemàtiques (1): eix.
- (vii) Medicina (3): comprimit, pos, tos.
- (viii) Microelectrònica (5): forat, IC, memòria, mesa, monolític.
- (ix) Química (6): alcà, At, atac, Co, ió, osmi.
- (x) Zoologia (5): bocs, coa, cua, ós, ovi.

SOLUCIONS

VERTICALS

1: Ovi; 2: Vídeo-
disc; 3: Enric; 4: Afo-
na; 5: Born; 6: Mam.
7: Rel. M. 8: Ant.
9: Rel. M. 10: Afo-
na; 11: L. N. 12: IC.
13: Ec. azloc. 14: Ec.
15: Ec. azloc. 16: Ec.
17: Ec. azloc. 18: Ec.
19: Ec. azloc. 20: Ec.
21: Ec. azloc. 22: Ec.
23: Ec. azloc. 24: Ec.
25: Ec. azloc. 26: Ec.
27: Ec. azloc. 28: Ec.
29: Ec. azloc. 30: Ec.
31: Ec. azloc. 32: Ec.
33: Ec. azloc. 34: Ec.
35: Ec. azloc. 36: Ec.
37: Ec. azloc. 38: Ec.
39: Ec. azloc. 40: Ec.
41: Ec. azloc. 42: Ec.
43: Ec. azloc. 44: Ec.
45: Ec. azloc. 46: Ec.
47: Ec. azloc. 48: Ec.
49: Ec. azloc. 50: Ec.
51: Ec. azloc. 52: Ec.
53: Ec. azloc. 54: Ec.
55: Ec. azloc. 56: Ec.
57: Ec. azloc. 58: Ec.

HORIZONTALS

1: Ou; 2: GBA; 3: Forat; 4: Afo-
na; 5: Born; 6: Mam.
7: Rel. M. 8: Ant.
9: Rel. M. 10: Afo-
na; 11: L. N. 12: IC.
13: Ec. azloc. 14: Ec.
15: Ec. azloc. 16: Ec.
17: Ec. azloc. 18: Ec.
19: Ec. azloc. 20: Ec.
21: Ec. azloc. 22: Ec.
23: Ec. azloc. 24: Ec.
25: Ec. azloc. 26: Ec.
27: Ec. azloc. 28: Ec.
29: Ec. azloc. 30: Ec.
31: Ec. azloc. 32: Ec.
33: Ec. azloc. 34: Ec.
35: Ec. azloc. 36: Ec.
37: Ec. azloc. 38: Ec.
39: Ec. azloc. 40: Ec.
41: Ec. azloc. 42: Ec.
43: Ec. azloc. 44: Ec.
45: Ec. azloc. 46: Ec.
47: Ec. azloc. 48: Ec.
49: Ec. azloc. 50: Ec.
51: Ec. azloc. 52: Ec.
53: Ec. azloc. 54: Ec.
55: Ec. azloc. 56: Ec.
57: Ec. azloc. 58: Ec.

SABEU QUÈ VAN INVESTIGAR AQUESTS HOMES A LA UNIVERSITAT ?

Coneixeu la seva aportació a la ciència i a la cultura catalana ?

Aquest llibre us donarà les respostes.

OFERTA ESPECIAL ALS LECTORS DE CIÈNCIA

Desitjo rebre aquest llibre al preu de 900 Ptes. (taló bancari)

Nom

Adreça

Població

Envieu a: L'AVENÇ, S. A.

Regàs, 14, 4t. 3.^a

Barcelona-6

L'aportació de la universitat catalana a la ciència i a la cultura.